

Júu^ e to̱o~ fí ni~ jì quiá'- Paa- e catíng- dsea` seeng` fí ÉFESO

¹ Jnea~ Paa- lín'n jaang` dsea` apóo^ i jmóo` ta~ ni' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-, co' lajōb ta` e cali'iaang` dsií' Fidiée` cacuø'r' jnea~. Jo guiéen'~n júu^ guicóo'~ quií-na', jaléng' 'nú', dsea` quiá'- Fíi'naa' Fidiée` i neáng' fí Éfeso i já'- líng` júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-. <sup>2</sup> Jo mii'~i Tiquí'naa' Fidiée` cóo'~gui Fíi'naa' Dsea` Jmáang- e ni'ír- güea' quiá'r- jee` 'nú', jogui e nicuø'r- 'nú' e seeng'na' juguiá- júu^ røø`.

Jalé` e guiá- e nicacuø'` Fidiée` jneaa~aa'

³ Jo majmifém'baa' Fidiée` i líng' Fidiée` quiá'- Fíi'naa' Dsea` Jmáang- jogui i líng' Tiquiá'r^ cajo, dsuco' la'eáang` e lí'ii' lafa' jaang` dsea` cóo'~ Dsea` Jmáang-, lajōba' Fidiée` nicacuø'r' jneaa~aa' jalé` e guiá- e sea` quiá'r- e jáa' fí lí~ guiíñ~ e laco' uíng- guiá- quií-ii'. ⁴ Jo Fidiée` caguíñ' jneaa~aa' latí' jii'~ mi~ ná'-gui e nitiroo` jmigüi' e laco' niliguiúng-naa' fí' quinir` e ja` dsee- sea` quií-ii' la'eáang` cóo'~ Dsea` Jmáang-. <sup>5</sup> Jo co' eáam' 'neáang` Fidiée` jneaa~aa', jōba' caguiar' guiá- latí' mali' e laco' nijéiñ- jneaa~aa' laco' jóo'bre la'eáang` cóo'~ Dsea` Jmáang-, lí^ laco'gui jii'~ e cali'iaang` dsiir' 'ñia'r'. ⁶ Jo cajméer` lajō e laco' nijmiféng'naa' Fidiée`, co' eáam' guiúíñ- cóo'~ jneaa~aa' nañí' fa' ja` catíi-naa' e jo. Jo cacuø'r' jneaa~aa' e jo e ja` lee'~ jii'~ coo' la'eáang` cóo'~ Jóor' Dsea` Jmáang- i 'neáiñ`

eáang' do. ⁷ Jo cō' eáam' 'neáang' Fidiée' jneaa~aa' nañí' fa' ja' catíi~naa', jōba' nicaleáaiñ` jneaa~aa' jee~ dsee~ quí~ii' la'eáang' cōo'~ jmi'øøng~ Jōor' Dsea` Jmáang~ e catuū` fí' dse" crúu^ . Jo la'eáang' cōo'~ e jmi'øøng~ dsea` do ca'íiñ~ dsee~ quí~naa'. ⁸ Jo cō' eáam' guiúng~ Fidiée' cōo'~ jneaa~aa' nañí' fa' ja' catíi~naa', jōba' cacuø'r' jneaa~aa' e tíi~naa' jogui e ngáng'naa' ⁹ jalé" e iññ~ jmóor' 'ñia'r' e ja` ñí' dsea` jéeng'gui, lí^ lajii'~ júu^ e nicacuør' jéeng'gui quiá'- jalé" e nijmitir~ la'eáang' cōo'~ Dsea` Jmáang~. <sup>10</sup> Jo lí^ laco'gui jii'~ e nicagua' Fidiée' guiá'- jéeng'gui, dseáng'- nilitib~ laco' si'í' mi~ nití- í' lajo e Dsea` Jmáam~ nilíiñ~ dsea` moguí~ quiá'- lajaléng' jogui quiá'- lajalé" e sea' fí' ñífi~ cōo'~ gui fí' ni' guóo'~ uø' la.

¹¹ Jo lajii'~ mali" Fidiée' nicaguíñ" jnea'^, dsea` líi'naa' dsea` Israel, e laco' ni'uúing~naa' jōor' la'eáang' cōo'~ Dsea` Jmáang~ lí^ laco'gui nica'f' dsíir' jéeng'gui e nijmér~; jo jaléb" e jmóo' Fidiée' do, jmóor' laco' jii'~ e líiñ~ e guiúb~. <sup>12</sup> Jo nicajmér' lajo e laco' jnea'^, dsea` nita~ dsi'naa' la'uii' e Dsea` Jmáang~ nileáiñ~ jnea'^ jee~ dsee~ quí~ii', see~naa' e nijmiféng'naa' Fidiée', cō' íb` dsea` laniing~ 'gøiñ'. <sup>13</sup> Jo lajobi jaléng' 'nú", dsea` ja` líng'na' dsea` Israel, mi~ canúu~naa' e júu^ já'- quiá'- Dsea` Jmáang~ e quiá'- jial laang' dsea' jee~ dsee~ quiá'r~, jogui ca'uúing~na' jōo' Fidiée', jōba' cacuø' Fidiée' 'nú" Jmiguí quiá'r~ lí^ laco'gui júu^ e nicacuør' jéeng'gui e laco' líing~na' e líng'na' dsea' quiá'r~. <sup>14</sup> Jo cō' seem` e Jmiguí quiá'- Fidiée' do cōo'~ jneaa~aa', jōba' lita~ dsi'naa' e ni'íng'~naa' lajii'~ e catíi~naa' quiá'- Fidiée' cartí'

mi~ nileáiñ~ jneaa~aa' congúia' jee~ jalé' dsee~
 quí~naa', jneaa~aa' dsea` lí'naa' dsea` quíá'r~. Jo
 lajob nijmiféng'naa're, co' íbre dsea` laniing~
 'gøiñ' fí' la'úng~.

*Jalé' e mi' Paa~ Fidié~ uii~ quíá'~ jaléng' dsea`
 quíá'~ Dsea`Jmáang~*

15-16 Jo uii~ quíá'~ e cajmée` Fidié~ e nilíng'naa'
 jóor', joba' lacoó' ya' mi~ fón'n dsea` do, cuøø~øre
 gui'máang'~ uí'~ 'nú' lati' mi~ caliñii~ e cajáang'~
 yaang'na' fí' jaguó` Dsea` Jmáang~ jogui eáam'
 jmi'neáang` rúng'na' cóo'~ jaléng' dsea` quíá'~
 Dsea` Jmáang~ caguiaang~gui cajo. 17 Jogui mii'~i
 Fidié~ i líng' Fidié~ quíá'~ Fí'naa' Dsea` Jmáang~,
 jogui i líng' Tiquí'ii' i laniing~ 'gøng' do cajo,
 e nicuø'r~ 'nú' e tíng` ngáng'na' i~ dseáng'
 Fidié~ la'eáang' cóo'~ Jmiguí' quíá'r~, jo lajob
 nilicuíng'gui'r guiá~ cajo. 18 Jogui mii'~i Fidié~ e
 nicuø'r~ 'nú' e nijneá` moguí'na' e laco' niliñí'na'
 e~ e nisijeeng'na' e ni'íng'~na' quíá'r~, co' dsea`
 quíá'~bre nilíng'na', jogui jial tí' jlo'^ jogui niguó'^
 jalé' e cuø' Fidié~ jaléng' dsea` quíá'r~ i catíng~
 lajo. 19 Jogui mii'~i Fidié~ cajo e niliñí' 'nú' jial
 ja` cøøng` cóo'~ 'gøng' Fidié~, jo cóo'~ e 'gøiñ' do
 jmicóo'~ jneaa~aa', dsea` lí'naa' dsea` quíá'~ Dsea`
 Jmáang~. Jo cóo'~ e laniing~ 'gøng' dsea` do, cóo'~
 e job cajo cajmée'r` 20 e cají'tu Dsea` Jmáang~ mi~
 cangí' e cajúñ~, jo caguíeeiñ` lí'^ lí' dsée' laco' guiiñ~
 'ñia'r' fí' ñifí'. 21 Jo cacuø' Fidié~ Dsea` Jmáang~ e
 í'bing' laniing~gui eáang' jee~ lajaléng' i seeng` fí'
 yú'^ jmigüí, fa' jaléng' dsea` mogui~, jogui jaléng' i
 si'neaaang' i quíá' ta~, cóo'~gui dsea` laniing~ i quíá'
 ta~, lí'^ doñí' i dsea` ee` ta~ oor' i quíá' ta~ lajee~

lana o*s*i lajee[˘] li[˘] dsé⁻gui é. ²² Jo lajalé[˘] niguiá⁻ Fidiéé[˘] fí uii[˘] tii⁻ Dsea[˘] Jmáang⁻, jo cangúim[˘] b*ir* cajo e líng[˘] dsea[˘] do dsea[˘] mogui[˘] quiá⁻ lajaléng[˘] dsea[˘] quiá⁻r⁻. ²³ Jo jaléng[˘] dsea[˘] quiá⁻ Dsea[˘] Jmáang⁻ líiñ[˘] lafa[˘] c*o*o[˘] ngúu[˘] táaiñ[˘] c*o*o[˘] dsea[˘] do, joba[˘] røøb[˘] sea[˘] quí⁻ii[˘] laco[˘]gui la sea[˘] quiá⁻ dsea[˘] do, jo dsea[˘] íb[˘] dsea[˘] mogui[˘] quiá⁻ lajaléng[˘] c*o*o[˘]gui lajalé[˘] e sea[˘] fí la[˘]úng⁻.

2

Fidiéeb[˘] dsea[˘] caleáaiñ[˘] jneaa[˘]aa' jee⁻ dsee⁻ quí⁻ii[˘]

¹ Jo lamí[˘] jééng[˘]gui do, jaléng[˘] 'nú[˘] líng[˘]na[˘] lafa[˘] 'líim[˘]ba[˘] fí quini[˘] Fidiéé[˘] uí[˘] jalé[˘] e 'lee⁻na[˘] jogui uí[˘] jalé[˘] dsee⁻ e ee⁻naa[˘], ² c*o*' caliséng[˘]na[˘] e jmoo⁻na[˘] jialc*o*' nirøng[˘]na[˘] dsee⁻ laco[˘]gui la jmóo[˘] dsea[˘] jmigúí[˘], jogui cajmití[˘]na[˘] lajii[˘] ta[˘] quii[˘] fii[˘] i 'líng[˘] i quie[˘] nifí quiá⁻ jalé[˘] guí[˘] 'lí[˘] e íí[˘] fí yá[˘] jmigúí[˘]. Jogui i fii[˘] i 'líng[˘] do néé[˘] nir[˘] jaléng[˘] dsea[˘] i ja[˘] jii[˘] Fidiéé[˘]. ³ Jo lajob[˘] cajo lamí[˘] see⁻ jneaa[˘]aa' lajii[˘]naa[˘] lamí[˘] jééng[˘]gui e jmoo⁻naa[˘] lajii[˘] e ja[˘] dseeng[˘] e ii[˘]naa[˘] yee⁻baa[˘], c*o*' jmoo⁻naa[˘] doñí[˘] ee[˘] já⁻ dsí⁻naa[˘] jogui í[˘] dsí⁻naa[˘]. Jo c*o*' lajob[˘] jmoo⁻naa[˘], joba[˘] catí⁻baa[˘] e ni[˘]líng[˘]naa[˘] iihuúí[˘] eáang[˘] quiá⁻ Fidiéé[˘] uii[˘] quiá⁻ jalé[˘] e ja[˘] dseeng[˘] e jmoo⁻naa[˘] do lí[˘] laco[˘]gui iihuúí[˘] e íng[˘] jaléng[˘] dsea[˘] jmigúí[˘] i jmóo[˘] jialc*o*' nirøíñ[˘] dsee⁻. ⁴⁻⁵ Dsu[˘] Fidiéé[˘] eáam[˘] fí[˘] líiñ[˘] jaléng[˘] jneaa[˘]aa', jogui eáam[˘] cali[˘]neáaiñ[˘] jneaa[˘]aa', joba[˘] cangúing[˘]naa[˘] quiá⁻r⁻ e see⁻naa[˘] lafa[˘] 'múim[˘]baa[˘] la'eáang[˘] c*o*o[˘] Dsea[˘] Jmáang⁻ nañí[˘] fa[˘] lí[˘]naa[˘] lafa[˘] e 'líim[˘] b*ir* uí[˘] dsee⁻ quí⁻naa[˘]. C*o*' la'eáang[˘] e guiúm⁻ Fidiéé[˘] c*o*o[˘] 'nú[˘] nañí[˘] fa[˘] ja[˘] catíng[˘]na[˘], joba[˘] nicaleáaiñ[˘] 'nú[˘]

jee~ jalé` dsee- quí-na' lana. ⁶ Jo Fidié~ ca-
 jméer` e lafa' røøb` cají'túu' cóo~ Dsea` Jmáang-
 mí cají'tú dsea` do, jogui lafa' caguiéiñ` jneaa~aa'
 coling~ cóo~ dsea` do fí ñiff- quiá'r-. ⁷ Jo ca-
 jméer` e jo e laco' nicuø` li~ lata~ jial tí' guiúng-
 Fidié~ cóo~ jneaa~aa' e jíi~ ja` catí-naa' e eám'
 'neáaiñ` jneaa~aa' la'eáang' cóo~ Fíinaa' Dsea`
 Jmáang-. ⁸ Jo co' guiúm- Fidié~ cóo~ 'nú' e jíi~
 ja` catíng-na', joba' nicangíng-na' e nileáng-na'
 jee~ dsee- quí-na' la'eáang' e cajáang~ yaang-na'
 fí jaguór. Dsu' e jo ja` calí-na' yaang-na', co'
 Fidié~bing' cacuø' 'nú' e jo e ja` 'lee'. <sup>9</sup> Jo jalé`
 e jo ja` línaa' uii~ quiá- jalé` e jmoo-naa', dsuco'
 faco' lajo, joba' cóo~ e job nijmijløng'^ yee~naa'
 jóng. ¹⁰ Dsu' Fidié~bing' nicajméé` jalé` e jo quí-ii',
 co' cajméer` e lafa' calí'mím-baa' la'eáang' cóo~
 Fíinaa' Dsea` Jmáang- e laco' nijmó^oo' jmang'-
 e guiá- lí^ laco'gui jíi~ guiá- nicaguiar' quí-ii'
 jéeng'gui e nijmó^oo'.

*Jial se~naa' juguiá- júu^ røø' la'eáang' cóo~ Dsea`
 Jmáang-*

¹¹ Jo téé` áa'na' jial líng-na' ie~ lamí~ jéeng'gui
 do, 'nú' dsea` ja` líng-na' dsea` Israel. Jo jaléng`
 jnea'^ í líng' dsea` Israel í tíng' tóo` lí fí ngúu' táang`
 lajíi~ dseañu' e laco' cuø` li~ e línaa' dsea` quiá-
 Fidié~, jo jneab'^ cajo í fé' e ja` líng' 'nú' dsea`
 quiá- Fidié~. ¹² Jo jmiguiéng'` áa'na' e ie~ lamí~
 jéeng'gui do ja` mí cuíng-na' Dsea` Jmáang-, jogui
 jmaquíim' í óo'na' laco'gui jnea'^, dsea` línaa' dsea`
 siju~ dsea` Israel, jogui ja` catíng-na' lajíi~ júu^ e
 cajméé` Fidié~ jogui cajmirør` cóo~ jnea'^. Jo lamí~
 jéeng'gui dsea` í ja` cuíng' Fidié~ lamí~ líng-na',

o'gui lüing~ ee` sijeá^na' quiá^- Dsea` Jmáang~. ¹³ Jo lamí~ jéeng'gui ja` cúing'na' Fidiée~, dsu' lanagui nicuím'ba' dsea` do la'eáang' cóo'~ Dsea` Jmáang~ i catuü` jmi'øøng~ fí' dse' crúu^ mi~ cajúíñ~ uíi~ jneaa~aa'. ¹⁴ Jogui lana, la'eáang' cóo'~ Dsea` Jmáam~ba', røøb` ní'í' dsí'naa' lajii~naa', jogui jo` 'ní' néeng' rú'naa'. Co' lamí~ jéeng'gui líí' lafa' sí' iáb` e sijní' quí~ii' laca'íing'~naa', co' 'ní' néem' rú'naa'. Jo líí' lafa' Dsea` Jmáang~ cajgiéeiñ~ e iá' do mi~ cajúíñ~ fí' dse' crúu^'. <sup>15</sup> Co' mi~ cajúing~ Dsea` Jmáang~ uíi~ jneaa~aa', joba' ca'uíing~ e laco' jo` quíe' ní'í' quí~ii' e júu^ quíu' ta~ quiá^- 'líí' Moi~. Jo cajméer` lajo e laco' ca'uíing~naa' coøb` 'lé' e 'míí~ lajii` tú~ íing'~naa' do la'ó' ca'uíing~naa' dsea` quiá^- Dsea` Jmáang~. Jo lajob cajméer` e laco' jo` 'ní' néeng' rú'naa'. ¹⁶ Jogui la'eáang' e cajúing~ Dsea` Jmáang~ fí' dse' crúu^ cuaiñ~ quí~ii', joba' juguíú~ júu^ røøb` nísee~naa' cóo'~ Fidiée~ lana lajii` tú~ íing'~naa', dsea` ca'ní' néeng' rú'naa', jo cajméer` e lafa' jaam` dsea` ca'uíing~naa'. <sup>17</sup> Jo Dsea` Jmáang~ cajár~ cajaguiar~ júu^ jial níiseeng` dsea` juguíú~ júu^ røø` cóo'~ Fidiée~ laco'gui 'nú', dsea` ja` lamí~ cúing'na' Fidiée~, cóo'~ gui jnea'^, dsea` líí'naa' dsea` Israel i cúing` Fidiée~ latí' mi~ uíing~. ¹⁸ Co' la'eáang' cóo'~ e cangongüing~ Dsea` Jmáang~ fí' dse' crúu^ cuaiñ~ quí~ii', joba' lajaang` lajaang` jneaa~aa', dsea` líí'íí' dsea` Israel osí' o' lajo é, nicuøøm' síi~naa' cóo'~ Tiquí'ii' Fidiée~ la'eáang' e jmicóo'~ jneaa~aa' e Jmiguí' quiá'r~ 'ñia'r` do.

¹⁹ Joba' lanagui, røøb` ní'í' dsí'naa' lajii` tú~ íing'~naa' do, co' dsea` quiá^- Fidiéeb~ níí'íí'; jogui lana lafa' coøb` fíí' níí'íí' lajii` tú~ íing'~naa'. Co'

lanagui laco' coob` fii` nisee~naa' cõo'~ dsea` do, jo laco' dsea` sinuu^` quia'~ Fidiéeb` nilí'naa' lana. ²⁰ Jo jaléng` jneaa~aa', dsea` lí'naa' dsea` quia'~ Fidiéé`, lí'naa' lafa' coo` 'núú'. Jo lafa' tii` fii` quia'~ e 'núú' do lí' jnea'^, dsea` lí'naa' dsea` apóo^` quia'~ Dsea` Jmáang~ cõo'~ gui` i dsea` i jmóo` ta` fé' cuaiñ` quia'~ Fidiéé` cajo. Jogui 'ñia' Dsea` Jmáang~ líiñ` lafa' e cuiteá'^ la'uii~ e dsée' quia'~ quiúung` e 'núú' do. ²¹ Jogui lajaang` lajaang` jneaa~aa', dsea` quia'~ Dsea` Jmáang~, lí'naa' lafa' cuiteá'^ e ngóo' só røø` quia'~ e 'núú' do la'eáang' cõo'~ Dsea` Jmáang~ cartí ni'uí~naa' coo` 'núú' güeang'^ quia'~ Fidiéé'. <sup>22</sup> Jo 'nú', dsea` quia'~ Dsea` Jmáang~ nilíng'na' colíng~ cõo'~ jaléng` jnea'^, jo ngóo' uíng~na' laco'gui ngóo' uíng~ e 'núú' quia'~ Fidiéé` do. Jogui jee~ jaléng` jneaa~aa' seem` Fidiéé` la'eáang' cõo'~ Jmiguí quia'r~.

3

Mi~ cagua' Paa~ júu^` quia'~ Dsea` Jmáang~ jee~ dsea` i ja` líng' dsea` Israel

¹ Jnea~ Paa~, jo sijnín`n fí' la lana dsu' uí'~ e guiaa~ júu^` quia'~ Dsea` Jmáang~ jee~ 'nú', dsea` ja` líng'na' dsea` Israel. ² Co' niñib^` 'nú' e eáam' guiúng~ Fidiéé` cõo'~ jnea~ nañí' fa' ja` catín~n, joba' nicacuø'r' jnea~ e ta` la e laco' ni'uíng~ guiú~ quí'~na'. ³ Dsuo' Fidiéé` cajméer` e ñii~ jalé' e cali'iiñ~ e nilínee'~ jéeng'gui e nijmér~ jee~ jaléng` dsea` e ja` mí' ñí' dsea` jéeng'gui. Jogui Fidiéé` nicacuø'r' jnea~ e caliñii~ lí'^ laco'gui e nicajméel~ e capí'^ fí' ní' jì' quíe~ e e nicasín~n quí'~na'. <sup>4</sup> Jo mí' ni'í'na' e jì' do, joba' niliñí'na' e niñib` jnea~

lajjii' e cali'ling' Fidiée' jmér- la'eáang' cóo' Dsea' Jmáang- e ja' mí' ní' dsea' jéeng'gui. ⁵ Co' lajii' e quiá'- Fidiée' e ja' mí' caliñi' dsea' jéeng'gui do, lanagui nicacuø' Fidiée' jnea'^, dsea' lí'naa' dsea' apóo^ quiá'- Dsea' Jmáang-, e ngáng'naa' coling'gui cóo' i dsea' quiá'r- i jmóo' ta' fé' cuaiñ' quiá'r- cajo. Jo cajméer' lajo la'eáang' cóo' Jmiguí' quiá'-bre. ⁶ Jo e nab e ja' caliñi' dsea' jéeng' do e la'eáang' e ja' líng' 'nú' cóo'gui jaléng'gui dsea' i ja' líng' dsea' Israel e júu^ quiá'- Fidiée' e quiá'- jial laang' dsea' jee' dsee- quiá'r- la'eáang' cóo' Dsea' Jmáang-, joba' jaléng' 'nú', dsea' quiá'- Fidiéeb' nilíng'na' laco'gui jnea'^, dsea' lí'naa' dsea' Israel. Jogui coøb' 'lé' nilí'naa' lajee' lajalé'naa' do, jogui catín-baa' e ni'íng'naa' conrøø' lajii' e sijeeng'naa' quiá'- Fidiée' lí'^ laco'gui jii' júu^ e nicacuø' Dsea' Jmáang- jneaa'aa'.

⁷ Jo co' eáam' guiúng- Fidiée' cóo' jnea' nañi' fa' ja' catín-n, joba' cacuø'r' jnea' ta' e guiaa- e júu^ jo. Jogui la'eáang' cóo' e laniing- 'gøiñ' do, joba' nicuøøm' jmee' e ta' jo. ⁸ Jo jnea' ja' catín-n jii' capí'^ e ni'ín-n e ta' jo jee' jaléng' dsea' quiá'- Fidiée'. Dsu' la'eáang' e guiúm- Fidiée' cóo' jnea' e jii' ja' catín-n, joba' cacuø'r' jnea' ta' e guiaa- júu^ quiá'- Dsea' Jmáang- jee' jaléng' dsea' i ja' líng' dsea' Israel, jalé' e jlo'^ niguol' e 'gøng' eáang' quiá'- Fí'naa' Dsea' Jmáang- e jii' ja' quí'naa' jmii' ningáng'naa' jial lí'. ⁹ Jogui nicacuø' Fidiée' jnea' cajo e nijmee' e e niliñi' dsea' lajii' e cali'iñ' jmér- jee' 'nú', lí'^ lajaléng' 'nú', dsea' ja' líng'na' dsea' Israel, e ja' mí' ní' dsea' lajii' mali', co' ja' mí' cajmijnéeng' dsea' do e jo. Jo

íb` dsea` cajmээр` jalé` e sea` fí` la`úng` fí` jmigüü.
 10 Jо uí~ e nilíí` cоо` 'lé' la`ó` jneaa`aa', dsea` líí`
 dsea` quiá~ Dsea` Jmáang~, joba' lanagui jaléng` i
 quí~ jmi~ i quiá' ta` fí` guiá` güü` cоо` gui jaléng`
 dsea` mogui~ i quiá' ta` fí` jo cajo niliñir` e jmiguiá`
 íim~ tíi` tíng` Fidiée` jmóor` lí` laco`gui jíi~ guiá` e
 guiar'. 11 Jо Fidiée`bing' cajmée` jalé` e jo lí` laco` í`
 dsíir` malí`gui eáang` e nijmér~, lajíi~ mi~ ná`gui
 e nitiroo` jmigüü. Jо e jo caliti~ quiá~ Fidiée`
 la'eáang` cоо` Fíinaa' Dsea` Jmáang~. 12 Jо cо`
 dsea` quiá~ Dsea` Jmáang~ nilíinaa', jogui la'eáang`
 e nicajáang` yee`naa' fí` jaguór`, joba' nicuøøm`
 si~naa' cоо` Fidiée`, jogui nisita` dsinaa' cajo e
 dseáng` ninú`bre júu`quí`ii'. 13 Joba' mii`i` 'ná`
 e ja` jmitúng` óó`na' uii` quiá~ jalé` iihuí` e íing`
 jnea` uí~ 'ná`, dsu` íin`n e iihuí` la e lí` laco`
 nidsijéé` guiá` qui`na'.

*Mi~ camí` Paa` Fidiée` uii` quiá~ dsea` seeng` fí`
 Éfeso*

14 Jо uii` quiá~ jalé` e jo nisí`i uó` jnii` fí` quini`
 Tiquí`ii' Fidiée`. 15 Jо í`bing' líng` Tiquiá` jaléng`
 dsea` jmigüü` cоо`gui jaléng` dsea` i nineáang` fí`
 ñífi`. 16 Jогui mii`i` Tiquí`ii' Fidiée` e la'eáang` cоо`
 Jmiguí` quiá'r` nicuøø'r` 'ná` güea` 'gøng` quiá'r`
 e laco` nijmicóо` qui`na', cо` jíi` íb` dsea` i sea`
 quiá~ jalé` e jlo` jogui niguó` e jíi` ja` tоо` jmi~
 niguiá`. 17 Jо mi`bí` e contøøng` guíing` áána'
 Dsea` Jmáang~ la'eáang` e nicajáang` yaang`na' fí`
 jaguór`. Jо mii`bír` cajo e la'eáang` e eáam` 'neáang`
 Fidiée` 'ná`, joba' 'ná` eáam` nilí`neáang`na' dsea`
 do cajo, jo ja` jmitúng` áána' lajíi` fí` niteáang`na'.
 18 Jо mii`bír` cajo e ningáng` 'ná` røø` colíing`

cóo'~ jaléng'gui jnea'^, dsea` líí'í' dsea` quiá'-
 Dsea` Jmáang-, jial tí' laniing- e 'neáang` Dsea`
 Jmáang- jneaa~aa'. 19 Jo mǎí~bí Tiquí'naa' cajo
 e nilí'í'gui' dseáng'- røø` jial tí' laniing- 'neáang`
 Dsea` Jmáang- 'nú', nañí' fa' jíí~ jaang` dsea` ja`
 quí'r~ jmí~ dseáng'- e ningáíñ'. Co' song niñí'ba'
 lajo, joba' seab` la dsíng` quí'-na' laco'gui la dsíng`
 e sea` quiá'- Fidiée~ 'ñia'r'.

20 Jo güilifém' Fí'naa' Fidiée~, i dsea` i tting`
 jmóo` e jmigui'gui laco'gui jíí~ e í dsí'naa' osi e
 mǎí~naa'r é, jo e jo jmóor` la'eáang` cóo'~ bí quiá'r-
 e jmicóo'~ jneaa~aa' quiá'- jalé' e jmoo~naa' do.
 21 Jo majmifém'baa' Fidiée~ contøøng- jogui lata~
 jaléng` jneaa~aa', dsea` líí'naa' dsea` quiá'- Dsea`
 Jmáang-.

Jo lajob nilí'.

4

*Dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- líí'í' lafa' jaam` dsea`
 lajee~ la'ó' rúíñ'*

1 Jnea~ Paa-, jo sijnín`n uí'~ e guiaa- júu^ quiá'-
 Dsea` Jmáang- jee~ 'nú', dsea` ja` líng`na' dsea`
 Israel. Jo mǎí~i 'nú' e güiliseem`ba' laco' si'í^ e
 seeng` dsea` i cató'- Fidiée~ i ni'uíng- dsea` quiá'r-
 lí' laco'gui nicató'r- 'nú' e ca'uíng- na' lajo. 2 Jo ja`
 jmicøøng'~ yaang~na' jee~ jaléng` dsea` rúng`na',
 jogui ee~ba' guíá- jee~ ír', jogui ja` jmoo`na'
 guíng- na' cóo'r~, jogui jmee~ba' féng'` áa'na' la'ó'
 rúng`na' e 'neáang` rúng`na'. 3 Jo co' juguíá- júu^
 røøb` niseeng` 'nú' la'ó' 'nú', dsea` líng`na' dsea`
 quiá'- Dsea` Jmáang-, la'eáang` cóo'~ Jmiguí quiá'-
 Fidiée~, joba' jmi'úung`na' e seeng`gui' lajo. 4 Jo

coob` 'lé` nilíí` la'ó` jneaa`aa', dsea` líí` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, jogui dseáng'- lajii~ Jmiguí quiá'- Fidiée`ba' seeng` jee~ jneaa`aa', jogui ca'ím' e guiá- e sijeeng`naa' e nilisee`naa' cøong` cóo' Fidiée` lata~. ⁵ Jo jaam` Fí'naa' Dsea` Jmáang- i seeng`, jogui jii~ júu^ quiá'- dsea` í'ba' nijá- lí'naa', jo uí'~ joba' cajgáang`naa' jmí. <sup>6</sup> Jo jaam` Fidiée` i seeng`, jo í'bing' líng' Tiquiá'^ lajaang` lajaang` jneaa`aa', dsea` líí` dsea` quiá'r-; jogui í'bi cajo i líng' Fii~ quiá'- lajii~naa' la'ó` jneaa`aa'; jogui jmáíñ' ta~ jneaa`aa' e laco' nijmé`naa' lajii~ e iíñ~ 'ñia'r', jogui seeíñ` cóo'~ jneaa`aa' lajii~naa' cajo.

⁷ Jo Dsea` Jmáang- cacuø'r' jneaa`aa' lajaang` lajaang`naa' lajii~ ta~ e si'í'ii' nijmó`oo' quiá'r- lí' laco'gui nical'iíñ~ e cuø'r' jaléng' dsea` quiá'r-. ⁸ Joba' fé' fí' ni~ jì' quiá'- Fidiée` cuaiñ~ quiá'- e na e nidsijée' cóo'~ Dsea` Jmáang- jo fé': Jo cajgóo`bre fí' yá'^ jmigüí' e jéeíñ` jaléng' dsea` i calí'r-, jogui cacuø'r' dsea` quiá'r- e tiiñ` lajii~ e si'í' nicuø'r- dsea` do.

⁹ Jo ¿e~ guóng' e nisór' fí' yá'^ do? Co' guóng' e la'uii~ nijgiáaiñ` fí' jmigüí' la cartí' fí' ná'- uø-. <sup>10</sup> Jo Dsea` Jmáam- i dsea` i cajgáng- do, jo í'bi cajo i cangáng'-tu cartí' yá'^gui lí~ naniing`gui eáng' e laco' íb` nilíng- Fii~ quiá'- lajalé'. <sup>11</sup> Jo í'bre dsea` cacuø'r' jaléng' jneaa`aa', dsea` líí` dsea` quiá'r-, lajii~ e si'í' nicuø'r-. Jo cacuø'r' e i líng~ jnea'^ jmoo`naa' ta~ ni' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-, jogui e i líng~gui jneaa`aa' jmoo`naa' ta~ fé' cuaiñ~ quiá'- Fidiée~, jogui e i líng~gui jmóo` ta~ guiá' júu^ quiá'- jiallaang` dsea` jee~ dsee` quiá'r-, jogui e i líng~gui

jmóo` ta~ quie' nifi' quia'- ta~ quia'- Fidiée` jogui
 jmóo`bir ta~ e' júu^ quia'- dsea` do cajo. ¹² Jo lajob
 caguiéeng` Dsea` Jmáang- guiú- jaléng` jneaa~aa',
 dsea` lí'íi' dsea` quia'r-, e laco' nijmicóo'~naa' dsea`
 rú'naa' laco' catúing-, jo lajob nicuøø'~ bí rú'naa'
 la'ó' jneaa~aa', dsea` nilí'naa' dsea` quia'- Dsea`
 Jmáang-. ¹³ Jo lajob 'né- jmó'guí' cartí conrøøb`
 nijá'- lí'naa' júu^ quia'- Dsea` Jmáang- jogui con-
 røøb` nilicuíng`naa' dsea` do i líng` Jóo' Fidiée`,
 jo lajob nilí-~naa' dsea` quia'- Dsea` Jmáang- i
 niráang` cartí ni'ié' quí'naa' laco'gui dsea` do
 'ñia'r'.

¹⁴ Jo lajob jo` nilí-~guí' laco'gui líng` jaang` jiu-
 ung~ i lajmináb- jmisúng- jalé' e' dsír' lí' laco'gui
 coo` móo' fí' ni~ jmíi' e dsée' lí' doñí' jié' fí' lí'
 í' guí. Co' i jiuung~ do lajmináb- naaiñ' e jmi-
 tir~ lí' doñí' ee' júu^ 'mí-~ cartí nilí' e nijmigøøng`
 dsea` ír', fa' jaléng` dsea` i nitúng` jmigøøng` dsea`
 rúng'. ¹⁵ Dsu' guiú-gui e sii~naa' jmang'- júu^ já'-
 jogui e nijmi'neáang` rú'naa' dsea` lí'íi' dsea` quia'-
 Fidiée`, jo lajoba' nidsicuáng`gui quí-ii' dseáng'-
 cartí ni'ee-~naa' laco'gui la ée` Dsea` Jmáang- 'ñia'r';
 co' íb` dsea` líiñ' lafa' mogui~ quia'- jalé'naa', dsea`
 lí'íi' dsea` quia'r-. <sup>16</sup> Jo jaléng` jneaa~aa', dsea` lí'íi'
 dsea` quia'- Dsea` Jmáang-, lí'íi' lafa' coob` ngúu'
 táang`naa' cóo'~ dsea` do; jo dsea` íb` dsea` líiñ' lafa'
 mogui~ quia'- lajii-~naa', dsea` lí'íi' dsea` quia'r-.
 Jo dsea` íbi cajo dsea` cacuø'r' jneaa~aa' coo` ta~
 lajaang` lajaang`naa', dsea` lí'íi' dsea` quia'r-; joba'
 mi~ guiúb- jmoo-~naa' e ta~ jo e jmi'neáang`naa'
 dsea` rú'naa', joba' colim~ dsicuáng` e ee-~naa'
 guiú- lajii-~naa'.

Jial seeng`dsea`la'eáang`côo`~ Dsea`Jmáang`

¹⁷ Jo e lab fíi`guíi`'nú'`, dsea` rú`naa', la'eáang`côo`~ júu` quiá'`- Dsea`Jmáang`-, e jo` güiliseeng`gui`laco`gui la seeng`dsea` góo`na' i ja` cúing` Fidiée` . Co' i dsea` í seeiñ` e í dsíir` j mang'`- jalé'` e ja` ta` íim`^, <sup>18</sup> jo líi` lafa' nũub` dsíir`, co' dsíing`- ja` lír` níi`- dsíir` røø; jo ja` íñ`^ lajii`~ e cuø' Fidiée` jaléng` jneaa`aa', dsea` líi`i' dsea` quiá'r`-, uii`~ e ja` iin`~ e nilicuíñ` dsea` do, co' eáam` ue` dsíir`. <sup>19</sup> Jo jii`~ ja` lír`^ i` líiñ`- e cuø' fí yaaiñ` e jmóor` jalé'` e 'li`^, jo dseáng`- ja` quie` íb`^ jmóor` jalé'` e 'li`^ e tñiñ` jmóor` do.

²⁰ Dsu' 'nú`gui, dsea` cúing`na' Dsea`Jmáang`-, ja` calicúing`na' dsea` do e laco' nijmée`na' jalé'` e 'li`^ lajo. <sup>21</sup> Co' dseáng`- já`-ba' nicanúu`-na' júu` quiá'`- dsea` do, jogui líim`~ ee` calitíng`na' quiá'r`- jo lajoba' niñi`na' e j mang'`- e jáb`- júu` quiá'`- Dsea`Jmáang`-. ²² Joba' túu`na' jalé'` e 'li`^ e lamí` qui`- tñing`na' jmoo`na' do, co' cõo`~ e jo cajmée` e eáam` caligóng`na'. <sup>23</sup> Jogui jmisiñg`na' jalé'` e í óo`na', jo íi` áa`na' j mang'`- e guiá`-. ²⁴ Jogui güiliseeng`na' e nicali`mám`-ba' e laco' ni'ee`na' laco`gui la ée` Fidiée` `ñia`r`, jogui jmée`na' j mang`^ e guiá`-, jogui ee`-na' røø laco' si`i`^ jee` jaléng` dsea` rúng`na'.

²⁵ Joba' túu`na' e quie`na' júu` e o` já`-, jo fée`-ba' j mang'`- júu` e já`- cõo`~ dsea` rúng`na', dsaco' lajii`-baa' líi`naa' lafa' cõo` ngúu` táang`naa' la'ó` jneaa`aa', dsea` líi`i' dsea` quiá'`- Dsea`Jmáang`-.

²⁶ Jo song jmiguíng` áa`na', ja` cuø' fí yaang`na' e ni'ee`-na' dsee`-; jogui jmi`úung`na' e ja` huøø` ee` e guíng`na' do cajo, ²⁷ jo lajob ja` cuø`na' fii` i` 'ling`^ fí e nijmigóøiñ` 'nú'`.

28 Jogui jaléng' 'nú' i lamí~ jmóo` ɿ̀, quiúum'~ba' e jo` jmée^na' lajo, jo` jmee~ba' ta~ guiá~ cóo'~ layaang~ guóo`na' e laco' seab` e cuó'`na' jaléng' dsea` i 'né~ quiá'~ lajo.

29 Jo ja` cá^na' júu^ 'lé', co' dseáng'~ lajii'~ júu^ e guiá~ jogui e íng^ ta~ba' 'né~ cá^na' e laco' nijmicóo'~ quiá'~ jaléng' dsea` i ninú~ e júu` jo` jial nidsicuáng`gui quiá'r~ e cuiiñ` Dsea` Jmáang~. 30 Jo ja` jmoo`na' e nilíng~ fi'í^ Jmiguí quiá'~ Fidiéé~, co' í'bing' seeng` cóo'~ 'nú' e laco' cuó' lí~ quií~na' e nilíng~na' dsea` silaang~ mi~ nití~ í' e nileáng~ Fidiéé~ jaléng' dsea` quiá'r~ laco' si'í^.

31 Jogui túu`na' jalé' e 'ní' áa`na' cóo'~gui jalé' e guíng~na' quiá'~ rúng'na' cóo'~gui jalé' e jüing~na', jogui ja` fo'^na' júu^ 'lé' quiá'~ rúng'na', lí^ lajalé' e 'lí^ e jíe'gui é. 32 Jo ee~ba' jmang'~ e guiá~ cóo'~ jaléng' dsea` rúng'na', jogui jmee~ba' fi' líng~na' jaléng' dsea` rúng'na', jogui íng'na' dsee~ quiá'~ dsea` rúng'na' lí^ laco'gui la jmóo` Fidiéé~ e íiñ~ dsee~ quií~ 'nú' la'eáang' cóo'~ Dsea` Jmáang~.

5

Jial 'né~ seeng` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~

1 Jo co' 'nú' líng'na' jóo' Fidiéé~ i iñ~ eáang', joba' jmi'úung`na' e ni'ee~na' laco' 'ñia' dsea` do.

2 Jo güiliseem`ba' e jmi'neáang`na' jaléng' dsea` rúng'na' lí^ laco'gui Dsea` Jmáang~ jmi'neáiñ` jneaa~aa' jogui cajáng' 'ñia'r' e cajúíñ~ fi' dse' crúu^ uíi'~ jneaa~aa'; jo` e cajúíñ~ do lí' lafa' coo` e jmeafii` jlo^ e catíng~ Fidiéé~.

3 Jo co' dsea` quiá'~ Fidiéeb~ líng' 'nú', joba' jii'~ ja` cuóøng' í' óo`na' fa' e siing~na' cóo'~ dseañu'

osi dseam̄ i o' quíi-na' é, o'gui e í óo'na' jalé' e 'li' e jié'gui cajo, o'gui suung'na' lí' doñí ee'.
 4 Jo ja' fo'na' júu' lí' o'gui júu' ii' o'gui júu' ga' e ja' uing~ sea, co' ja' catíng~ jmée' 'nú' lajo; co' guiá~gui quíi-na' e jmiféng'na' Fidiéeb'. 5 Jogui güilita~ óo'na' cajo e lí' doñí ii' dsea' i 'lée' e güiñ` cóo'~ dsea' i o' quíá'r~, osi jmóor' e 'li' e jié'gui é, osi suuiñ` lí' doñí ee', joba' i dsea' í ja' quí'~ jmíi~ e Dsea' Jmáang~ cóo'~gui Fidiée' nicá' nifi' quíá'r~. Co' i dsea' i suung' lí' doñí ee' do, joba' lí' e lafa' e job' jmiféiñ'. 6 Jo ja' cuó' fí' yaang~na' e jii'~ jaang' dsea' nijmígóoiñ` 'nú' cóo'~ jalé' júu' e ja' íng' ta~. Dsuo' uii' quíá'~ jalé' e 'li' e nicafá'~a na, joba' cuó' Fidiée' iihuí' eáang' jaléng' dsea' i ja' núu'~ lajii'~ júu' quíá'r~. 7 Joba' ja' quíng'na' jee' jaléng' i dsea' i jmóo' lajo.

8 Dsu' 'nú', lami~ jéeng'gui, fí' lí' nuub` seeng'na'; dsu' lanagui, co' nilíng'na' lafa' jaam` dsea' cóo'~ Dsea' Jmáang~, joba' fí' lí' jneáb` niseeng'na'. Joba' güiliseem'ba' laco'gui i dsea' i seeng' fí' lí' jneá'. 9 Jo mi~ seeng' dsea' fí' lí' jneá, joba' jmang'~ e guiá~ jmóor' cóo'~ dsea' rúíñ', jogui éer' røø` cóo'~ dsea' do cajo, jogui jmang'~ júu' jáb'~ quier'. 10 Jo fii'~ guíi' 'nú', jmi'úung'na' e güiliseem'ba' laco' la íang' dsíí' Fíi'naa' Dsea' Jmáang~. 11 Jo ja' sicøøng' yaang~na' e jmée'na' jalé' e ja' ta' íng' laco'gui la jmóo' dsea' i seeng' fí' lí' nuu; co' guiá~gui e nifi'na're e ja' dseeng' jalé' e jmóor' do. 12 Dsuo' lí'i' lím~baa' e lico' fé'~b'í' uii' quíá'~ jalé' e 'li' e jmóo' i dsea' la'f' fí' lí' íng'. 13 Dsu' mi~ nifi'na're e ja' dseeng' jalé' e jmóor' do, joba' cajneáb~ niing~ jalé' e jo, jo lajoba' nilí' jaléng' dsea' jial lí' jalé' e jmóo' dsea' í 14 lí'

laco'gui e júu^ la:

Jmijnée a', 'nũ`dsea`lafa`gũin` uí~ dsee` quí~',
jõ gũijí`tu' la'eáang` cóo~ Dsea` Jmáang~;
jõ lajoba' dsea` do nijmér~ e niliseen` fí` lí` jneá`jir~.

15 Jõ fĩ`guí` 'nú', dsea` rú`naa', ñiing~ áa`na`
jial ni`ee`na` jmang`- e guiú~, jõ ja` gũiliseeng`na`
e jmoo`na` jalé` e ja` uing~ sea`, có' lí^ lí` 'né`
í^ áa`na` laco' catim~ cóo~ jalé` e jmoo`na` do.

16 Jogui jmi`úung`na` e ee`na` guiú~ contøong~ cóo~
jaléng` dsea` rúng`na', có' eám` ga` nijmoo` dsea`
lajee` lana. 17 Jõ ja` jmoo`na` jí~ cóo` e ja` mí`
ca'íi` áa`na` røø` laco' catíng~, có' 'né` jmi`úung`na`
e ningám`ba' lajii~ e iing~ Fí`naa' Fidiée` e ni-
jmée`na'. 18 Jogui ja` jmée`na` jmang`- ta` í~, có' fí`
gab` cá` jaléng` dsea` í` jmoo` lajõ; có' guiú`gui e jí~
Jmiguí` quíá~ Fidiéeb` nicá` nifí` quí~na'. 19 Jogui
mi~ føng` rúng` 'nú' la'ó` líng`na` dsea` quíá~ Dsea`
Jmáang~, féeng` rúng`na` cóo~ jalé` júu^ quíá~
Fidiée` e toõ` fí` ni` jì` salmos jogui cóo~ jalé` júu^ e
ø` dsea` quíá~ Fidiée` cajo cóo`gui jalé` júu^ e cuø`
Jmiguí` quíá~ Fidiée`. Lajõbi cajo, mi~ ø`na` jogui
mi~ jmiféng`na` Fí`naa' Dsea` Jmáang~, jmee`ba`
car`ngocáng`óo`na'. 20 Jogui ja` tiúung`na` e cuø`na`
gui`máang` Tiquí`ii' Fidiée` la'eáang` cóo~ Fí`naa`
Dsea` Jmáang~ quíá~ jalé` e dsingíng`na'.

*Jial seeng` dsea` quíá~ Dsea` Jmáang~ cóo~ jaléng`
dsea` sinũ` quíá~*

21 Jõ jmée`na` nũ~na` júu^ quíá~ rúng`na` e
iáang` áa`na` e laco' cuø` lí~ e jmi`goo`ba' Dsea`
Jmáang~.

22 Jõ e laba' fĩ`i` 'nú', jaléng` dseamî, jmi`goo`ba`
jaléng` dseañũ` quí~na'. Jõ song lajõb` jmoo`na',

joba' núu'~ba' júu^ quiá'- Fí'naa' Dsea` Jmáang̃.
²³ Ds̃c̃o' dseañu'~bing' líng' dsea` mogui~ quiá'-
jaléng' dseamí quiá'r- laco'gui Dsea` Jmáang̃ líiñ'
dsea` mogui~ quiá'- jaléng' dsea` quiá'r-. Jo jaléng'
i dsea` quiá'r- do lí' lafa' c̃õõb` ngúu' táaiñ` c̃õõ'
dsea` do. Jo dsea` dob dsea` láaiñ` jaléng' dsea`
quiá'r- jee~ dsee- quiáiñ'- . ²⁴ Jo jaléng' dseamí
'né- nú-bre júu^ quiá'- dseañu' quiá'r- e íang`
dsír' lí' laco'gui jaléng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang̃
'né- jmér- núu'~bre júu^ quiá'- dsea` do cajo.

²⁵ Jo e laba' fí-i 'nú', jaléng' dseañu',
jmi'neáang`na' jaléng' dseamí quií-na' laco'gui
Dsea` Jmáang̃ jmi'neáaiñ` jaléng' jneaa~aa',
dsea` lí'naa' dsea` quiá'r-, jogui cajáng' 'ñia'r' e
cajúiñ- uii~ quií-ii' cajo. ²⁶ Jo cajmээр` lajo e laco'
ca'uíng̃-naa' dseáng' jí~ dsea` quiá'- Fidiéẽ.
Jogui cajmээр` e lafa' cajgíng̃-naa' c̃õõ' e jmi' e
cajgáang̃-naa' do c̃õõ'gui e júu^ quiá'r- e caguiar'
do cajo. ²⁷ Jo cajáng' 'ñia' dsea` do e cajúiñ- e
laco' nisíñ' jaléng' jneaa~aa' fí' quini'r laco' jaang`
dsea` i sigíng̃ jogui i siguiúng̃- fí' quini` dsea` do
jogui i jí' c̃õõ' dsee- ja` sea` quiá'- . ²⁸ Jo jaléng'
dseañu' 'né- 'neáam`bre jaléng' dseamí quiá'r-
lí' laco'gui la 'neáang` yaaiñ~. Co' i dsea` i 'neáang`
dseamí quiá'-, joba' 'neáaiñ` yaaiñ~ cajo. ²⁹ Ds̃c̃o'
ja` seeng` dsea` fa' e ja` to' fíng̃ yaaiñ~, co' lí'
lí' jmóor' í' r̃õõb` jogui to' fíiñ` c̃õõ'~ jalé' e 'né-
quiá'r-. Jo lajob jmóo'gui Dsea` Jmáang̃ c̃õõ'
jaléng' jneaa~aa', dsea` lí'í' dsea` quiá'r-, r̃õõb` to'
fíiñ` cajo, <sup>30</sup> co' lafa' ngúu' táam`bre lí' jneaa~aa',
dsea` lí'í' dsea` quiá'r-. ³¹ Co' lalab fé' fí' ni~ jí
quiá'- Fidiéẽ: "Naam` jaléng' dseañu' quiá'-

tiquiá'r^ jogui quiá'- niquiá'r^, jo dsiliñ- cóo' dseamî i nicúng^ guó cóo'-bre, joba' lajî huáaiñ- do ni'úiñ- lafa' jaam` dsea.” 32 Jo e júu^ quiá'- Fidiée~ na ja` mí cangáng^ dsea` røø` jéeng`gui, dsu' jnea`gui fá`a e júu^ la lana cuaiñ~ quiá'- Dsea` Jmáam- colihng~gui cóo'~ jaléng^ jneaa~aa', dsea` líí' dsea` quiá'r-. 33 Jo lajob líí, lajaang` lajaam- 'nú' dseañung`na', 'né- 'neáam`ba' dseamî quí- na' laco'gui 'neáang`na' yaang~na'; jogui lajobi jaléng^ dseamî 'né- jmi'gó`bre dseañu' quiá'r- cajo.

6

1 Jogui e laba' fî- i 'nú', jaléng^ jiuung~, jmée^na' núu~na' jalé' ta~ quiu' tiquíi niquíi^na', co' lajob iing~ Fidiée~ e catíng- nijmée^na'. 2 Jogui e lab júu^ la'uii~ e quiu' ta~ quiá'- Fidiée~ e song jmiti~ dsea` e jo, joba' ni'íñ' e nisi'íiñ^ e nicuó'- Fidiée~ ír; jo lalab fé' e júu^ do: “Jmi'goo` tiquíi^ cóo' niquíi^, 3 jo lajoba' niliseen^ juguiá- jogui niñín^ e huøøb- seen^ fî jmi'güi.”

4 Jogui jaléng^ 'nú', dsea` líng`na' teaa~, ja` jmoo`na' e niligúing- jaléng^ jóo`na'; co' guiá- gui e jmicuaang`na're e íb' 'goo` quiá'r- cóo'~ jalé' e e`na're laco'gui cóøng` cóo'~ júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-.

5 Jogui lalab fî- i jaléng^ 'nú', dsea` si'níing~ i jmóo` ta~ huí' i ja` 'léeng~, jmee`ba' náu~na' jalé' ta~ quiu' fi~ quí- na'. Jogui jmee`ba' jalé' ta~ jo e jmi'goo`ba're jogui e ngocáng` óo`na' cajo lí^ laco'gui catíng- e 'né- jmée^na' cóo'~ Dsea` Jmáang- 'ñia'r'. 6 Jogui jmee`ba' ta~ røø` laco' si'í, jo o' jii'~ mi~ ní fi~ quí- na' 'né- jmée^na' ta~ e lí^

laco' nijá'na' guiá' cóo'r. Jo co' 'nú' dsea' i jmoo' lajii' e iing' Fii'naa' Dsea' Jmaam' nilíng'na', joba' car' ngocáng' áa'ba' 'né' jmití'na' e ta' do, jo lajoba' iáang' dsí' Fidié' cóo' jalé' e jmoo'na' do. ⁷ Jo 'né' jmée'na' e ta' do e iáang' óo'ba' laco'gui catíng' jmée'na' mi' jmoo'na' lajii' e iing' Dsea' Jmaang', jo o' laco' mi' jmoo'na' ta' fí' quini' dsea' jmi'güi'. ⁸ Co' niñib' 'nú' e doñi' ii' dsea', si dsea' si'niing' i jmoo' ta' huí' e ja' 'léeng' osi o' lajo é, ni'im'bre lajii' e catíiñ' e cuø' Fidié' quia' jalé' e guiá' e cajméer' do.

⁹ Jogui jaléng' 'nú', dsea' líng'na' fii', ee'ba' røø' cóo' jaléng' dsea' jmoo' ta' quí'na', jo ja' jmée'na' soo' áa'na' cóo'r. Jogui téé' óo'na' e jaam' Fii'naa' Fidié' i seeng' i guíng' fí' ñifí' i quí'na' ta' quí'na' cóo' gui dsea' i si'niing' i jmoo' ta' quí'na' cajo. Co' fí' quini' Fidié' røøb' lí'naa' lajaang' lajaang'naa'.

Jial jmi'ðng' dsea' yaaiñ' jee' i 'ling'

¹⁰ Jogui lana, dsea' rú'naa', cuøø' bí' yaang'na' lajii' fí' niteáang'na' la'eáang' cóo' e bí' 'gøng' quia' Fii'naa' Dsea' Jmaang', co' dsea' quia' dsea' dob nilíng'na'. ¹¹ Jo jmi'ðng' yaang'na' cóo' jalé' e cangíng'na' e cacuø' Fidié' 'nú' e laco' ja' nicá'na' fí' ga' mi' iing' fii' i 'ling' jmi'ðøiñ' 'nú', lafa' jaang' 'léé' quie'bre cóo' jalé' e jmi'ðng' 'ñia'r' mi' dséer' jee' 'nii'. ¹² Co' ja' jmoo'naa' ta' tíng' cóo' dsea' jmi'güi', co' ta' tíng' cóo' jalé' guí' 'li' e eáang' óo' bí' e í' fí' guiá' guí'ba' jmoo'naa', co' e guí' jo quie' nifi' jogui silí' jaléng' dsea' fí' la fí' na. ¹³ Joba' jmeáang'na' ta' jalé' e cangíng'na' e cacuø' Fidié' 'nú' e nijmi'ðng' yaang'na', jo lajoba' nité'na' cóo' i 'ling' mi' nití' í' e nijmeáiñ'

'ná' ga. Jōba' mī calí'~na' jalé' e jō, jie~ mī tú'na' lajúi'~ fí teáng~na' jóng.

14 Jō jie~ mī tú'na' lajúi'~ fí niteáng~na' e quié~ba' jmang'~ júu^ já'~ quiá'~ Fidiéé'; jō e júu^ já'~ na lí' lafa' cōō' lo'ñúú' tu' e 'ñúú' teá' tu' jaang' 'léé~. Jōgui ee~ba' røø' fí quini' Fidiéé' contøøng~; jō e na lí' lafa' cōō' 'mí'qui' ñí' quiá'~ jaang' 'léé~ cōō'~ e jmi'óñ' fí nidsiir' fí jee~ 'nií'.

15 Jōgui 'né~ néeb'~ guiá~ quií~na' contøøng~ e laco' ni'uøng'na' nigüiguiá'na' júu^ quiá'~ Dsea' Jmáang~ e quiá'~ jial seeng' dsea' juguiá~ júu^ røø' cōō' Fidiéé'; jō e na lí' laco'gui mī jaang' 'léé~ guieeng' guiá~ 'ñia'r' e ni'ø'r~ lomii'r'. 16 Jō cō' nicajáam'~ yaang'na' fí jaguó' Dsea' Jmáang~, jōba' quí'~ba' jmi'~ nijm'í'øng'~ yaang'na' jee~ jalé' e ga' e iing'~ fii' i'ling'~ nijmeáñ' 'ná'; jō e na lí' laco'gui mī jaang' 'léé~ quiebre cōō'~ e nijm'í'øng'~ 'ñia'r' jee~ ñisú'.

17 Jō nisilaam~ba' jee~ dsee~ quií~na'; jō e na lí' laco'gui cōō' logui'~ ñí' quií~na' cōō'~ e jmi'øng'na' moguí'na'. Jōgui jmeáam'~ba' ta~ e júu^ quiá'~ Fidiéé' e nica'íing'~na' do e cacuø' Jmiguí' quiá'r~; jō e júu^ na lí' laco'gui cōō' ñisú' e eáang' dsea' jee~ 'nií'. 18 Jō lajee' jō, ja' tiúung'na' e føng'na' Fidiéé' jōgui mii'~na' dsea' do contøøng~ la'eáang' cōō'~ Jmiguí' quiá'r~ e nijm'icōō'r' 'ná'. Jō contøøm~ 'né~ e ñiing'~ áa'na' e ja' nilitúng~ óo'na' e mii'~na' Fidiéé' uii'~ quiá'~ lajñng' dsea' quiá'r~.

19 Jōgui mii'~na' Fidiéé' uii'~ quié~ jnea~ cajo, e nicuø'r~ jnea~ e ñi'baa e júu^ niguiaa~ jee~ dsea' e ja' 'gó'o e laco' niliñí' dsea' júu^ quiá'~ Dsea' Jmáang~ e quiá'~ jial laang' dsea' jee~ dsee~ quiá'r~ e ja' mī caliñir' lamí~ jéeng'gui. 20 Cō' Fidiéé' casíñ

jnea~ fi' la e laco' niguiaa~ júu^ quiá'- jial laang` dsea` jee~ dsee~ quiá'r~, jo uuing~ e joba' e sijñn`n lana. Jo mii'~ gui' Fidiée~ uii~ quié~ e e laco' nifá'^a e júu^ jo jee~ jaléng` dsea` e ja` 'gó'o jii'~ capí'.

Júu^ guicóo'~ lí~ cadséng~ quiá'- Paa~

²¹ Jo Tíquico líiñ' jaang` dsea` quiá'- Fidiée~ i 'neáang`naa' eáang' jogui i ée` ta~ røø` cóo'~ jalé` ta~ quiá'- Fidiée~. Jo dsea` íb` nicár` júu^ fi' na jial seen~ jogui jalé` e jmóo`o fi' la cajo. <sup>22</sup> Jo uuing~ lajoba' nisñn`nre fi' na e laco' nijmeá'r~ 'nú` júu^ jial see~naa' fi' la, jo lajoba' nicuó'r~ 'nú' bí e laco' ja`gui líng`na' fi'í' uii'~ jnea~.

²³ Jo mii'~i Tiquí^naa' Fidiée~ cóo'~gui Fí`naa' Dsea` Jmáang~ e nijmér~ e niliseeng` 'nú', dsea` líng`na' dsea` quiá'r~, juguiá~ júu^ røø, jogui e nijmi'neáang` rúng`na' la'eáang' e nicajáang`~ yaang~na' fi' jaguó` dsea` do. <sup>24</sup> Jo mii'~i Fidiée~ e güi'í`bre güea'^ quiá'r~ jee~ jaléng` dsea` quiá'r~ i 'neáang` Fí`naa' Dsea` Jmáang~ contøøng~ jogui lata~.

Jo lanab jii'~ fé` jì quiá'- Paa~ e catíng~ jaléng` dsea` quiá'- Dsea` Jmáang~ i seeng` fi' Éfeso.

Júu 'má e cacuo fidiée
New Testament in Chinantec, Comaltepec
(MX:cco:Chinantec, Comaltepec)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cco], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c